

srpna 1916 do 15. srpna 1918; tento list, jehož údaje se ukázaly býti nepravdivými, ježto stěžovatelka u L-ové vůbec nikdy v učení nebyla, byl však Blaženou L-ovou jakožto výučným mistrem podepsán. Následkem toho bylo zavedeno podle § 89 tr. ř. přípravné vyhledávání pro zločin podvodu a okresním soudem byly původně předvolány stěžovatelka jako obviněná a Blažena L-ová jako svědkyně. Je na snadě, že při takovémto stavu věci, kdyžť L-ová onen nesprávný obsah výučného listu svým podpisem potvrdila, nelze se spokojiti s pouhým zjištěním, že stěžovatelka věděla, že L-ová bude slyšena jako svědkyně, nýbrž že s ohledem na zvláštní okolnosti případu měl býti tento výrok náležitě odůvodněn a podložen konkrétními skutečnostmi. Mělo se tak státi tím spíše, poněvadž dodatečně státní zastupitelství pokládalo za nutno, podle stavu věci učiniti návrh na doplnění řízení zodpovědným výsledkem Blaženy L-ové a že dokonce navrhlo její stíhání pro přestupek podle §§ 5, 197, 461 tr. zák. Bylo dále povinností soudu vypořádati se se skutečnostmi, stížností právem zdůrazněnou, jakým způsobem se děl onen rozhodný rozhovor, při němž prý stěžovatelka působila na L-ovou, by u soudu jako svědkyně udala nepravdu; že totiž, než začaly hovor o celé věci, se L-ová dala do pláče a začala nadávati, že má též »předvolání« k soudu, z čehož by bylo lze vyvoditi závěr, že si počínala proti stěžovateli způsobem, jenž mohl u ní vyvolati dojem, že i L-ová jest v této věci předvolána jako podezřelá. Je na snadě, že za těchto okolností je napadený rozsudek stížen zmatečností nedostatku důvodů podle § 281 čís. 5 tr. ř., pročť bylo zmatečností stížnosti vyhověti a za předpokladů § 5 nov. k trestnímu řádu uznati, jak se stalo, aniž bylo třeba zabývati se s ostatními námitkami zmatečností stížnosti v podstatě toliko rázu formálního.

Čís. 3035.

Skutková podstata zpronevěry nevyžaduje pachatelův úmysl zadržeti nebo přivlastniti si svěřený statek již v okamžiku, kdy byl pachateli odevzdán; rozhodným je okamžik protiprávního zásahu, jímž se věc odnímá svěřitelově disposici.

Podstatou komisionářského obchodu jest prodej zboží do komise daného; nemůže proto tento prodej o sobě naplniti pojem »zadržetí« nebo »přivlastnění si« ve smyslu § 183 tr. zák.; jde však o zpronevěru, disponoval-li komisinář výtěžkem za zboží jinak než odevzdáním ho komitentovi; rozdíl mezi skutečným výtěžkem a cenou komitentem fakturovanou, nastalý nepříznivou obchodní konjunkturou a nepřivoděný prodejem za jiným nekalým cílem, nepadá k tíži komisionáři (pokud jde o výši onoho výtěžku).

(Rozh. ze dne 5. ledna 1927, Zm I 781/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečností stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu

v České Lípě ze dne 27. října 1927, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem zpronevěry podle §§ 183 a 184 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a věc vrátil do první stolice, by ji znovu projednala a rozhodla.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalované, dovolávající se důvodu zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř., nelze ovšem přisvědčiti, pokud se domnívá, že se ke zločinu zpronevěry vyhledává úmysl, zadržení nebo si přivlastniti svěřený statek, již v okamžiku, kdy statek byl pachateli odevzdán. Tu zaměňuje stížnost zjevně skutkovou podstatu zpronevěry a podvodu a přehlíží, že rozhodným pro zločin zpronevěry je okamžik protiprávního zásahu, jímž se věc odnímá svěřitelově dispozici. Naproti tomu nelze upříti oprávnění jejím vývodům, poukazujícím k tomu, že s právního hlediska nelze v prodeji zboží daného do komise o sobě ještě spatřovati zásah § 183 tr. ř. se přičítící. Zmateční stížnost má touto námitkou zřejmě na mysli doslov rozsudkového výroku, podle něhož byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem zpronevěry zboží jí do komise daného, jakož i obsah rozsudečných důvodů, podle nichž soud shledává skutek naplňující podstatu tohoto zločinu v tom, že stěžovatelka zboží jí do komise dané za sebou zadržela a sobě přivlastnila. Je na snadě, že prodej zboží do komise daného o sobě nemusí ještě naplniti pojem zadržení nebo přivlastnění si svěřeného statku ve smyslu zákona, vždyť jest podstatou obchodu komisionářského a komitent předává komisionáři zboží právě za tím účelem, aby jím bylo prodáno. O tom nebyl v pochybnostech ani poškozený, zasílaje obžalované — trhovkyni — zboží. Leč nemůže dále ani býti pochybným, že v důsledcích komisionářské smlouvy vstupuje »výtěžek« pachatelem docílený na místo zboží, za něž ho docílil, a že pachatel, prodav zboží, dodavateli nezaplacené, přijme od svých odběratelů kupní ceny jen jako zmocněnec a v zastoupení dodavatele a podrží dotyčné částky s jeho souhlasem jako statek cizí, jímž nesmí disponovati způsobem jinakým než odevzdáním dodavateli. Zdali si soud uvědomil tyto zásady směrodatné pro zpronevěru při komisionářském obchodu, nelze z rozsudku seznati, neboť byť i se v něm na různých místech mluvilo o »kupní« ceně zboží do komise daného, která obžalovanou řádně zaplacená nebyla, a jednou i o »výtěžku« za zboží a jeho použití, nelze přece z obsahu rozsudečných důvodů seznati, jaký význam se oněm skutečnostem přikládá, a soud neuvažuje o těchto skutečnostech obzvlášť v závěrečné části rozsudečných důvodů, kde — ve shodě s výrokem — vyslovuje, že obžalovaná, jsouc úplně bez prostředků, tedy u vědomí nemožnosti okamžitého vrácení, úmyslně a bezprávně sporné zboží za sebou zadržela a si přivlastnila; leč na »zboží« podle předeslaných vývodů v souzeném případě patrně již nezáleží, nýbrž mělo býti zjištěno, zda si obžalovaná vědomě protiprávně přivlastnila nebo za sebou zadržela výtěžek za prodané zboží. A tu se objevuje další neujasněnost napadeného rozsudku,

pokud se, jak již naznačeno, na více místech zmiňuje o »kupní ceně«, o »dluhu« a podle výroku o zpronevěře »ve výši 2.605 Kč 75 h«, aniž by si uvědomil, že pro kvalifikaci zpronevěry důležitou by mohla býti i výše výtěžku za prodané zboží; vždyť obžalovaná prohlásila k poškozenému, že nemůže zaplatiti, poněvadž na výročním trhu v J. neudělala žádné obchody; vzhledem k tomuto tvrzení mělo býti zjištěno, zda snad obžalovaná zboží musela prodati pod cenou, a nebylo by lze při kvalifikaci skutku podle hodnoty zpronevěřeného statku nevšimnouti si případné difference mezi skutečným výtěžkem a cenou svěřitelem fakturovanou, která by stěžovatelce k újmě býti nemohla, pokud skutečně nastala následkem nepříznivé obchodní konjunktury a nebyla snad přivoděna stěžovatelkou prodejem proti výslovnému zákazu prodatele nebo za jiným nekalým cílem. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti; napadený rozsudek zrušiti jako zmatečný a za předpokladů § 5 novely k trestnímu řádu uznati, jak se stalo.

Čís. 3036.

Podle čl. III. zák. čís. 142/68 (§ 42 zák. na ochr. rep.) jest pro skutkovou podstatu ve směru objektivním jediné rozhodným trestný obsah článku.

Výklad článku lze jako skutkové zjištění napadati nejen podle čís. 5 § 281 tr. ř., nýbrž i podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., dospěl-li soud k jeho výkladu, vycházející z nesprávného právního názoru.

I citace článků nezávadně uveřejněných a každému přístupných může se státi trestně závadnou.

(Rozh. ze dne 5. ledna 1928, Zm II 291/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 16. května 1927, jímž byl obžalovaný sprostěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin zanedbání povinné péče podle čl. III. zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. a § 42 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle čís. 4, 5 a 9 a) § 281 tr. ř. K přesvědčení, že článek uveřejněný v čís. 5. »R.« ze dne 5. ledna 1926 pod titulem »Od blanquismu k leninismu« — tedy v době, kdy obžalovaný byl zodpovědným redaktorem tohoto v B. tištěného listu — zakládá svým obsahem objektivní skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky, kterou v něm spatřuje obžaloba, totiž podněcování ke zločinu § 1 téhož zákona, nedospěl nalézací soud podle rozsudkových důvodů proto, že prý účelem